

Raul Florentin DREŢA

BAZELE ECONOMIEI

CAIET DE SEMINARII

UTPRESS

Cluj-Napoca, 2023

ISBN 978-606-737-689-0

Raul Florentin DREŢA

BAZELE ECONOMIEI

Caiet de seminarii

UTPRESS

Cluj-Napoca, 2023

ISBN 978-606-737-689-0

Editura UTPRESS
Str. Observatorului nr. 34
400775 Cluj-Napoca
Tel.: 0264-401.999
e-mail: utpress@biblio.utcluj.ro
www.utcluj.ro/editura

Director: Dan COLȚEA

Recenzia: lector dr.ec. Raluca Giorgiana Robu
lector dr.ec. Eugen Popescu

Pregătire format electronic on-line: Gabriela Groza

Copyright © 2023 Editura UTPRESS

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii UTPRESS.

ISBN 978-606-737-689-0

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
BAZELE ECONOMIEI 1	5
Seminar 1. Explicarea și aprofundarea noțiunilor teoretice privind știința economică.....	6
1.1. Studiul de Caz: "Alocarea resurselor într-un mediu tehnologic" 7	
1.2. Exerciții practice	9
Seminar 2. Exerciții practice privitoare la evoluția ciclică a activităților economice.....	11
2.1. Exerciții practice	12
Seminar 3. Exemplificarea și studiu practic privind ciclurile economice	15
3.1. Exemple concrete de cicluri economice în industria mecanică 16	
Seminar 4. Exemplificări ale mecanismelor unui studiu de piață	19
4.1. Studiu de caz. "Optimizarea procesului de producție într-o fabrică de automobile"	20
4.2. Evaluarea înțelegerii conceptelor discutate	22
Seminar 5. Exerciții privind influența mecanismelor de echilibru ale pieței în activitatea întreprinderii.....	24
5.1. Scenarii de piață și analiza impactul acestora asupra întreprinderilor	25
5.2. Probleme propuse spre rezolvare	27
Seminar 6. Aplicații practice privind rentabilitatea activităților economice.....	29
6.1. Studii de caz privind analiza unor funcții de producție reale și calculul productivității.	30
6.2. Probleme propuse spre rezolvare	31
Seminar 7. Aplicații cu privire la sistemul decizional de orientare a planificării întreprinderii prin costuri	33
7.1. Analiza modului în care deciziile financiare influențează planificarea și rentabilitatea unei întreprinderi	34

7.2. Probleme și exerciții privind calculul costurilor de producție, costului marginal, costului mediu și analiza rentabilității	35
BAZELE ECONOMIEI 2	38
Seminar 1. Determinarea valorii actuale și viitoare a unei întreprinderi economice producătoare de bunuri	39
1.1. Studiu de caz: evaluarea valorii actuale a întreprinderii "MecanoProd"	40
1.2. Exercițiu pe echipe. Evaluarea valorii viitoare a unei întreprinderi	41
Seminar 2. Aplicații practice privind calculul productivității factorilor de producție.....	44
2.1. Exerciții propuse spre rezolvare.....	45
2.2. Studiu de Caz: Întreprinderea "TehnoDinamic"	47
Seminar 3. Fundamentarea sistemului de planificare financiară a întreprinderii.....	48
3.1. Calcularea și interpretarea indicatorilor financiari cheie.....	49
3.2. Planificarea financiară la SC MecanoProd SRL.....	51
Seminar 4. Metodele de planificare a costurilor întreprinderii, pilotajul prin costuri.....	53
4.1. Exerciții practice	54
Seminar 5. Întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli, aplicații practice	59
5.1. Exerciții și probleme propuse	60
5.2 Exercițiu de întocmire a bugetului.....	60
Seminar 6. Calculul indicatorilor de rentabilitate generală și emiterea trend-ului evolutiv	64
6.1. Exerciții aplicative	65
Seminar 7. Întocmirea și analiza contractului de creditare a întreprinderii, avantaje și riscuri	67
7.1. Exerciții propuse	68
BIBLIOGRAFIE:	70

INTRODUCERE

Caietul de seminarii pentru materia "Bazele Economiei", destinat studenților de la specializarea Inginerie Economică în Domeniul Mecanic, reprezintă un instrument esențial în înțelegerea și aplicarea conceptelor economice fundamentale. Această lucrare este structurată în două părți principale: "Bazele Economiei 1" și "Bazele Economiei 2", fiecare parte fiind compusă dintr-o serie de seminarii tematice.

Scopul acestui caiet este de a facilita studenților asimilarea noțiunilor teoretice și aplicarea lor practică în cadrul diferitelor scenarii din industria mecanică. Prin intermediul studiilor de caz, exercițiilor practice, analizelor de piață și exemplificărilor concrete, studenții sunt încurajați să exploreze diverse aspecte ale economiei și să înțeleagă modul în care acestea influențează activitatea întreprinderilor din domeniul mecanic. Fiecare seminar din acest caiet este conceput pentru a stimula gândirea critică și aplicarea practică a cunoștințelor teoretice. Seminariile sunt structurate astfel încât să permită o înțelegere profundă a fiecărui subiect, urmând o progresie logică de la conceptele de bază la cele mai complexe.

Pe parcursul fiecărui seminar, studenții sunt încurajați să participe activ, să colaboreze în echipe și să aplice cunoștințele dobândite în rezolvarea problemelor propuse. Acest lucru contribuie la dezvoltarea abilităților de lucru în echipă, gândire critică și rezolvare de probleme - competențe esențiale în orice carieră economică sau de inginerie. Pe măsură ce studenții avansează prin cele două părți ale materiei, ei vor descoperi că fiecare seminar este mai mult decât o simplă prezentare a teoriei economice; este o oportunitate de a explora scenarii reale, de a aplica cunoștințele în situații practice și de a dezvolta o înțelegere profundă a impactului deciziilor economice în lumea reală. Această abordare practică este esențială pentru a asigura că studenții nu doar învață, ci și înțeleg cum să aplice cunoștințele în mod efectiv.

În cadrul primului segment, "Bazele Economiei 1", seminariile sunt axate pe familiarizarea cu conceptele de bază ale științei economice, studiul ciclurilor economice, mecanismele de studiu de piață, influența echilibrului pieței asupra întreprinderilor și analiza rentabilității activităților economice. Această parte include studii de caz relevante, precum "Alocarea resurselor într-un mediu tehnologic" și "Optimizarea procesului de producție într-o fabrică de automobile", care permit studenților să aplice teoria în contexte practice.

Partea a doua, "Bazele Economiei 2", se concentrează pe teme avansate cum ar fi determinarea valorii actuale și viitoare a întreprinderilor, calculul productivității factorilor de producție, fundamentarea sistemelor de planificare financiară, metodele de planificare a costurilor și analiza contractelor de creditare. Această secțiune aprofundează înțelegerea conceptelor economice prin studii de caz precum evaluarea întreprinderii " TehnoDinamic" și planificarea financiară la "SC MecanoProd SRL".

Prin acest caiet, se urmărește nu numai transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea abilităților analitice și practice ale studenților, esențiale pentru o carieră de succes în inginerie economică în domeniul mecanic. Este un ghid comprehensiv, care îmbină teoria cu aplicabilitatea practică, oferind studenților uneltele necesare pentru a naviga cu succes în lumea complexă și dinamică a economiei. El oferă o bază solidă de cunoștințe teoretice și aplicative, esențiale pentru navigarea cu succes în lumea afacerilor și economiei. Prin intermediul acestui caiet, studenții sunt pregătiți nu doar să înțeleagă economia, ci și să contribuie activ la dezvoltarea și inovarea în domeniul lor de specializare.

BAZELE ECONOMIEI 1

BASIC ECONOMICS

Seminar 1. Explicitatea și aprofundarea noțiunilor teoretice privind știința economică

Obiectiv general:

- Familiarizarea studenților cu noțiunile de bază din teoria economică și înțelegerea conexiunilor dintre economie, politică și societate.

Durata Seminarului: 2 ore

Structura Seminarului:

1. Introducere (5 minute)

a. **Prezentarea temei seminarului:** "Obiectul și metoda teoriei economice." b. **Context istoric:** Originea termenului "economie politică" și evoluția sa. c. **Definirea economiei politice:** Accent pe organizarea social-politică a societății.

2. Dezbateri și discuții (15 minute)

a. **Importanța organizării sociale eficiente:** Cum influențează economia politică întreaga structură a societății? b. **Conexiuni între economie și politică:** Discuții despre modul în care gestionarea și distribuirea resurselor afectează societatea.

3. Evoluția științei economice (10 minute)

a. **Diviziunea științelor economice:** Fundamentale, teoretico-aplicative, de graniță. b. **Rolul fiecărei discipline:** Economia politică, istoria gândirii economice, statistica, managementul etc.

4. Noțiuni Cheie și Abordări (20 minute)

a. **Obiectul economiei politice:** Studiul resurselor, schimbului de bunuri, relațiilor economice și vieții economice în ansamblu. b. **Microeconomie vs. Macroeconomie:** Analiza comportamentului individual și a sectoarelor economiei naționale.

5. Principiile teoriei economice (10 minute)

a. **Raționalitatea:** Comportamentul uman în maximizarea efectelor și minimizarea eforturilor. b. **Eficiența:** Starea în care

satisfacția obținută depășește sacrificiul făcut. c. **Optimalitatea:** Căutarea celei mai bune soluții în alocarea și utilizarea resurselor. d. **Echilibrul:** Starea de interdependență între două mărimi măsurabile.

6. Exerciții practice și probleme (40 minute)

a. **Studiul de caz:** Analiza unui scenariu economic pentru a aplica principiile discutate. b. **Exerciții practice:** Situații concrete pentru a evalua raționalitatea și eficiența deciziilor.

7. Încheiere și recapitulare (10 minute)

a. **Relevanța practică:** Cum se traduc aceste principii în deciziile economice de zi cu zi. b. **Întrebări și răspunsuri:** Participanții pot adresa întrebări legate de seminar.

Materiale necesare:

- Proiector și ecran pentru prezentare
- Materiale scrise cu principalele noțiuni
- Exerciții și probleme pregătite pentru studenți

Evaluare:

- Participarea activă la discuții și dezbateri
- Rezolvarea corectă a exercițiilor și problemelor practice

Pentru studiul de caz în cadrul seminarului, vom analiza un scenariu economic care să permită studenților aplicarea principiilor discutate în legătură cu raționalitatea, eficiența, optimalitatea și echilibrul în luarea deciziilor economice.

1.1. Studiul de Caz: "Alocarea resurselor într-un mediu tehnologic"

Context:

Imaginați-vă că sunteți un consultant economic pentru o companie tehnologică de vârf care se confruntă cu o decizie importantă privind alocarea resurselor pentru proiectele viitoare. Compania dorește să maximizeze profitul, să optimizeze utilizarea resurselor și să atingă eficiența operațională.

Scenariu:

Compania are două proiecte majore în față:

Proiectul A: Dezvoltarea unui nou dispozitiv tehnologic

- Proiectul A necesită o investiție semnificativă în cercetare și dezvoltare.
- Anticipăm că acesta va aduce o mare inovație pe piață, dar riscul este ridicat.
- Profitabilitatea este incertă, dar potențialul de creștere pe termen lung este mare.

Proiectul B: Optimizarea proceselor de producție

- Proiectul B presupune o investiție mai mică, dar oferă îmbunătățiri semnificative în eficiența proceselor de producție.
- Riscul este mai scăzut, dar beneficiile sunt mai imediate și mai ușor de măsurat.
- Profitabilitatea este stabilă și previzibilă, dar creșterea pe termen lung poate fi mai moderată.

Etapele Analizei:

1. Raționalitate

a. **Dezbatere:** Studenții vor evalua ce proiect ar fi mai rațional de la perspectiva maximizării rezultatelor. b. **Argumentație:** Analizați modul în care raționalitatea se reflectă în alegerea unui proiect, având în vedere constrângerile și obiectivele companiei.

2. Eficiența

a. **Calcul Practic:** Studenții vor calcula raportul dintre beneficiile obținute și costurile implicate pentru fiecare proiect. b. **Dezbateri:** Cum poate eficiența unui proiect influența decizia finală?

3. Optimalitate (20 minute)

a. **Definirea Obiectivelor:** Studenții vor clarifica obiectivele optime pentru companie. b. **Compararea proiectelor:** Cum se potrivește fiecare proiect cu obiectivele stabilite? Care ar fi cea mai bună opțiune din perspectiva optimalității?

4. Echilibru

a. **Analiza riscurilor și beneficiilor:** Cum ar putea echilibrul să ajute la gestionarea riscurilor? b. **Soluții de Compromis:** Există o cale

de a alege o combinație între cele două proiecte care să atingă un echilibru între riscuri și beneficii?

5. Concluzii și rezolvare

a. **Sumarul analizei:** Rezumatul principalelor constatări și concluzii ale studenților. b. **Recomandări:** Cum ar recomanda studenții companiei să-și aloce resursele pentru a maximiza eficiența și profitabilitatea?

Prin această analiză de caz, studenții vor avea ocazia să aplice conceptele de raționalitate, eficiență, optimalitate și echilibru într-un context real, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților lor practice de analiză economică.

1.2. Exerciții practice

Pentru exercițiile practice în cadrul seminarului, vom propune două situații concrete care vor permite studenților să evalueze raționalitatea și eficiența deciziilor economice. Aceste exerciții vor fi concepute pentru a reflecta contexte din lumea reală și vor încuraja participanții să aplice principiile discutate în cadrul seminarului.

1. Raționalitate în Alegerea de Consum

Context:

Fiecare student va juca rolul unui consumator care se confruntă cu alegerea între două produse similare. Unul dintre produse este mai scump, dar are caracteristici tehnologice superioare, în timp ce celălalt are un preț mai accesibil, dar performanțele sunt puțin inferioare. Studenții trebuie să decidă ce produs să aleagă și să argumenteze raționalitatea alegerii lor.

Întrebări și Puncte de Discuție:

1. Care sunt principalele caracteristici pe care le considerați în luarea deciziei?
2. Cum se reflectă raționalitatea în alegerea dvs.?
3. Cum afectează bugetul dvs. alegerea între preț și performanțe?
4. Ce impact ar putea avea această decizie asupra satisfacției generale?

2. Eficiența în Gestionarea Resurselor într-o Companie

Context:

Studentii vor fi împărțiți în grupuri și vor juca rolul unor manageri de departamente în cadrul unei companii. Fiecare departament are nevoie de resurse pentru a-și îndeplini obiectivele, iar managerii trebuie să decidă cum să aloce resursele limitate. Studentii vor trebui să analizeze eficiența alocării și să propună eventuale schimbări pentru a maximiza rezultatele.

Întrebări și Puncte de Discuție:

1. Cum vă justificați alocarea resurselor în cadrul departamentului dvs.?
2. Cum măsurați eficiența în acest context?
3. Există oportunități de îmbunătățire a eficienței alocării resurselor?
4. Cum poate afecta eficiența deciziile de alocare asupra performanței generale a companiei?

Prin intermediul acestor exerciții practice, studenții vor avea ocazia să aplice noțiunile de raționalitate și eficiență în contexte realiste, contribuind la dezvoltarea abilităților lor de analiză și luare a deciziilor în domeniul economic. Aceste exerciții vor facilita și discuții interactive între studenți, promovând schimbul de idei și perspective.

Seminar 2. Exerciții practice privitoare la evoluția ciclică a activităților economice

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea conceptelor de fluctuații și ciclicitate în activitățile economice.
2. Identificarea factorilor care contribuie la ciclicitatea dezvoltării economice.
3. Înțelegerea fazele ciclului economic și impactul acestora asupra diferitelor aspecte ale economiei.
4. Dezvoltarea abilităților de analiză a ciclicității economice prin rezolvarea exercițiilor practice.

Durata Seminarului: 2 ore

Structura Seminarului:

1. **Introducere (10 minute)**
 - Prezentarea conceptelor cheie: fluctuații, ciclicitate, ciclul economic.
 - Importanța studiului acestor fenomene în economie.
2. **Teorie și Concepte (15 de minute)**
 - Explorarea evoluției agregatelor economice în istorie.
 - Analiza oscilațiilor în producție, prețuri, ocuparea forței de muncă, investiții, etc.
 - Definirea ciclicității și recunoașterea caracteristicilor acesteia.
3. **Factorii Ciclicității (15 de minute)**
 - Prezentarea factorilor externi și interni care influențează ciclicitatea.
 - Gruparea factorilor în categorii: naturali, social-economici, de conjunctură generală, demografici, monetari, etc.
4. **Fazele Ciclului Economic (10 de minute)**
 - Detalii privind fazele ciclului economic: expansiune, criză, contracție, reluare.

- Explicarea grafică a fazelor ciclului economic.
5. **Exerciții Practice (35 de minute)**
- Rezolvarea problemelor și exercițiilor practice legate de ciclicitatea activităților economice.
 - Abordarea unor situații concrete pentru evaluarea raționalității și eficienței deciziilor.
6. **Dezbatere și Întrebări (10 minute)**
- Deschiderea pentru întrebări și discuții din partea studenților.
 - Dezbaterea asupra aplicării cunoștințelor în contextul specializării în Inginerie Economică în Domeniul Mecanic.
7. **Concluzii și Recapitulare (5 minute)**
- Sinteza principalelor puncte abordate în cadrul seminarului.
 - Sublinierea importanței înțelegerii ciclicității pentru viitorii ingineri economici.

Resurse necesare:

- Proiecție slides și diagrame relevante.
- Materiale pentru exerciții practice.
- Tablă și marker pentru rezolvarea problemelor în timpul lecției.

2.1. Exerciții practice

În cadrul acestei secțiuni a seminarului, ne vom dedica rezolvării problemelor și exercițiilor practice pentru a pune în aplicare conceptele discutate anterior despre ciclicitatea activităților economice. Aceste exerciții vor oferi studenților oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte practice, consolidând astfel înțelegerea lor asupra ciclicității economice.

Exercițiul 1: Analiză a ciclului economic

Sarcină:

- Se vor distribui studenților seturi de date privind producția industrială, ocuparea forței de muncă și PIB-ul pe o perioadă de 10 ani.
- Studenților vor trebui să identifice fazele ciclului economic corespunzătoare acestor date.
- Vor fi încurajate discuțiile despre posibile cauze și efecte ale variațiilor observate.

Exercițiul 2: Impactul Factorilor asupra ciclicității

Sarcină:

- Se vor prezenta studenților o serie de factori economici, cum ar fi inflația, ratele dobânzilor, și inovațiile tehnologice.
- Studenții vor analiza modul în care acești factori pot influența ciclicitatea activităților economice.
- Vor fi încurajați să ofere exemple concrete și să exploreze interconexiunile dintre acești factori.

Exercițiul 3: Proiecții ciclice

Sarcină:

- Vor fi furnizate studenților date recente despre evoluția economică și indicatori relevanți.
- Li se va solicita să formuleze proiecții cu privire la direcția ciclului economic în următoarele 12 luni.
- Vor fi încurajați să argumenteze proiecțiile lor, luând în considerare factori precum politica economică, evenimente globale și tendințele tehnologice.

Exercițiul 4: Ciclicitate în industria mecanică

Sarcină:

- Studenții vor fi împărțiți în grupuri și li se va oferi date referitoare la producția industrială în industria mecanică pe ultimii 5 ani.
- Vor trebui să identifice și să analizeze ciclicitatea specifică acestei industrii.

- Vor fi încurajate discuții despre modul în care schimbările în cerere, tehnologie și factori externi au influențat ciclicitatea în acest context specific.

Aceste discuții și analize practice vor contribui la dezvoltarea abilităților critice ale studenților și îi vor pregăti să înțeleagă mai bine complexitatea ciclicității în contextul real al economiei și al specializării lor în Inginerie Economică în Domeniul Mecanic.

Seminar 3. Exemplificarea și studiu practic privind ciclurile economice

Obiectiv general:

- Înțelegerea conceptului de cicluri economice și capacitatea de a le exemplifica în contextul ingineriei economice în domeniul mecanic.

Durata seminarului: 2 ore

Structura seminarului:

I. Introducere (5 minute)

- Prezentare succintă a conceptului de cicluri economice.
- Importanța în contextul ingineriei economice în domeniul mecanic.
- Definirea termenilor cheie.

II. Tipuri de cicluri economice (10 minute)

- Explicarea ciclurilor lungi și scurte.
- Studiul ciclurilor de afaceri și cum acestea pot afecta domeniul mecanic.
- Exemplificare cu studii de caz relevante.

III. Analiza ciclurilor economice (10 minute)

- Prezentarea instrumentelor și indicatorilor folosiți pentru a analiza ciclurile economice.
- Exerciții practice de analiză a datelor economice în contextul domeniului mecanic.

IV. Exemplificare și studiu practic (25 minute)

- Prezentarea unor exemple concrete de cicluri economice în industria mecanică.
- Dezbateră asupra modului în care aceste cicluri pot influența deciziile economice și strategiile în ingineria economică.

V. Exerciții practice și probleme (40 minute)

- Distribuirea de exerciții și probleme legate de ciclurile economice.
- Sprijin și ghidare în rezolvarea acestora.
- Discuții în grup pentru împărtășirea soluțiilor și a înțelegerii.

VI. Încheiere (10 minute)

- Recapitulare succintă a principalelor puncte discutate.
- Încurajarea întrebărilor și discuțiilor finale.

Materiale necesare:

- Proiecții pentru prezentări și studii de caz.
- Fișe cu exerciții și probleme.
- Materiale de scris pentru participanți.

Evaluare:

- Participarea activă la discuții.
- Rezolvarea corectă a exercițiilor și problemelor.
- Înțelegerea și aplicarea conceptelor discutate în contextul practic.

3.1. Exemple concrete de cicluri economice în industria mecanică

Prezentarea unor exemple concrete de cicluri economice în industria mecanică poate oferi studenților o înțelegere mai profundă a modului în care aceste fenomene influențează domeniul lor de specialitate. Exemple care vor fi integrate în seminar:

1. Ciclul de investiții în tehnologie:

- **Descriere:** Acest ciclu se referă la perioada în care companiile din industria mecanică fac investiții semnificative în noi tehnologii pentru a îmbunătăți eficiența și performanța.
- **Exemplu practic:** O companie producătoare de utilaje agricole poate experimenta o creștere a investițiilor în roboți și sisteme de automatizare pentru a optimiza producția.

2. **Ciclul de producție și cerere:**

- **Descriere:** Acest ciclu se referă la fluctuațiile ciclice ale cererii pentru produsele din industria mecanică în funcție de schimbările economice generale.
- **Exemplu practic:** În perioadele de creștere economică, cererea pentru mașini și utilaje industriale poate crește semnificativ, iar în perioadele de recesiune, aceasta poate scădea.

3. **Ciclul de viață al produselor:**

- **Descriere:** Industria mecanică se confruntă cu cicluri de viață ale produselor, unde anumite tipuri de utilaje sau echipamente devin învechite și sunt înlocuite cu tehnologii mai noi.
- **Exemplu practic:** O companie producătoare de echipamente pentru prelucrarea lemnului poate experimenta o fază de creștere când introduce o tehnologie inovatoare, iar apoi o fază de descreștere pe măsură ce aceasta devine învechită.

4. **Ciclul de ciclicitate economică:**

- **Descriere:** Acest ciclu reflectă perioadele de expansiune și recesiune din economie, afectând investițiile și activitățile de producție din industria mecanică.
- **Exemplu practic:** În timpul recesiunilor, companiile din domeniul mecanic pot amâna investițiile și inovațiile, concentrându-se pe reducerea costurilor.

5. **Ciclul de materii prime:**

- **Descriere:** Industria mecanică este adesea influențată de fluctuațiile prețurilor materiilor prime, cum ar fi metalele și plasticul.
- **Exemplu practic:** O creștere bruscă a prețului oțelului poate afecta costurile de producție pentru fabricanții de echipamente industriale, influențând strategiile lor.

Prezentarea acestor exemple este însoțită de discuții în grup, analize de caz și exerciții care să ajute studenții să înțeleagă modul în care ciclurile economice afectează deciziile și strategiile în industria mecanică. Este important să evidențiați legăturile practice și implicațiile acestor cicluri asupra proceselor economice specifice domeniului lor de studiu.

Seminar 4. Exemplificări ale mecanismelor unui studiu de piață

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea conceptelor cheie ale economiei de piață și a mecanismelor acesteia.
2. Aplicarea teoriilor economice în contextul ingineriei economice.
3. Dezvoltarea abilităților de analiză a pieței și identificarea factorilor cheie care influențează deciziile economice.

Structura seminarului:

1. **Introducere și contextualizare (20 min)**
 - Prezentarea conceptelor cheie: economia de piață, cerere și ofertă, rolul prețurilor.
 - Discuție despre evoluția și fundamentarea economiei de piață.
 - Importanța cunoașterii în economia modernă și conceptul de economie postcapitalistă.
2. **Analiza factorilor de producție (20 min)**
 - Discutarea diferitelor tipuri de factori de producție: uman, economic, tehnic, social.
 - Exerciții de grup: Studii de caz privind impactul diferiților factori de producție asupra deciziilor economice.
3. **Studiul pieței și condițiile de concurență (10 min)**
 - Explorarea diferitelor tipuri de piețe și mecanismele lor de funcționare.
 - Exemplificarea impactului pieței asupra deciziilor economice în diferite contexte.
 - Analiza rolului statului în economia de piață.
4. **Exerciții practice și studii de caz (35 min)**
 - Rezolvarea de probleme și exerciții care implică analiza pieței și a factorilor de producție.
 - Discuții de grup pe baza unor scenarii reale sau ipotetice de piață.

5. Concluzii și întrebări (11 min)

- Recapitularea principalelor idei discutate.
- Sesiunea de întrebări și răspunsuri.

Materiale necesare:

- Studii de caz relevante pentru economia de piață.
- Exerciții și probleme practice.
- Suport de curs sau prezentări PowerPoint.

Metode de predare:

- Prezentări interactive.
- Discuții de grup și brainstorming.
- Studii de caz și analize practice.

Evaluare:

- Participarea activă la discuții.
- Rezolvarea exercițiilor de grup.
- Un scurt test sau eseu la sfârșitul seminarului pentru a evalua înțelegerea conceptelor.

4.1. Studiu de caz. "Optimizarea procesului de producție într-o fabrică de automobile"

Context: Compania "AutoInnova", o fabrică de automobile situată în România, se confruntă cu provocări în optimizarea procesului său de producție. Compania dorește să îmbunătățească eficiența, să reducă costurile și să rămână competitivă în piață.

Factori de producție implicați:

1. **Capitalul:** Compania dispune de un capital substanțial, inclusiv echipamente și tehnologii avansate de producție, dar acestea sunt subutilizate.
2. **Forța de Muncă:** Echipa include atât muncitori calificați, cât și necalificați, dar există probleme de eficiență și motivare a angajaților.

3. **Tehnologia:** Deși compania are acces la tehnologie de ultimă oră, aceasta nu este utilizată la potențialul maxim.
4. **Managementul și Organizarea:** Procesele de producție actuale sunt ineficiente, cu multe etape redundante și o coordonare slabă între departamente.

Scenariu:

Pentru a aborda aceste probleme, "AutoInnova" a decis să efectueze o analiză cuprinzătoare a proceselor sale de producție și să identifice zonele în care pot fi făcute îmbunătățiri.

Acțiuni întreprinse:

1. **Reevaluarea Utilizării Capitalului:** Compania a început să reevalueze modul în care sunt folosite echipamentele și tehnologia existentă pentru a maximiza eficiența și a reduce costurile.
2. **Training și Dezvoltarea Forței de Muncă:** S-au organizat programe de formare pentru angajați pentru a îmbunătăți abilitățile și eficiența acestora.
3. **Implementarea Tehnologiei:** "AutoInnova" a investit în automatizare și tehnologii de fabricație inteligente pentru a reduce erorile umane și pentru a crește productivitatea.
4. **Optimizarea Managementului și Organizării:** Compania a revizuit fluxurile de lucru, eliminând procesele inutile și îmbunătățind coordonarea între departamente.

Rezultate:

- **Creșterea Eficienței:** Prin utilizarea mai eficientă a capitalului și tehnologiei, "AutoInnova" a reușit să crească eficiența producției.
- **Îmbunătățirea Productivității Forței de Muncă:** Trainingul a dus la o forță de muncă mai calificată și mai motivată, ceea ce a contribuit la creșterea productivității.

- **Reducerea Costurilor:** Automatizarea și eliminarea etapelor ineficiente din procesul de producție au condus la o reducere semnificativă a costurilor.
- **Creșterea Competitivității pe Piață:** Îmbunătățirile aduse au permis companiei să devină mai competitivă pe piață, oferind produse de calitate superioară la prețuri mai competitive.

Acest studiu de caz demonstrează importanța unei gestionări eficiente a tuturor factorilor de producție în cadrul unei companii și impactul acestora asupra deciziilor economice și a performanței generale a afacerii.

4.2. Evaluarea înțelegerii conceptelor discutate

Test de evaluare:

1. Ce reprezintă economia de piață și care sunt principalele sale caracteristici?
 - a) Un sistem economic în care prețurile și distribuția bunurilor sunt determinate exclusiv de guvern.
 - b) Un sistem economic bazat pe mecanismele pieței, echilibrul dintre cerere și ofertă și alocarea resurselor.
 - c) Un sistem economic în care toate bunurile și serviciile sunt produse de stat.
2. Ce înseamnă conceptul de "mână invizibilă" în contextul economiei de piață?
 - a) Intervenția directă a statului în economie.
 - b) Reglarea automată a pieței prin interacțiunea dintre cerere și ofertă.
 - c) Controlul monopolurilor asupra prețurilor.
3. Care dintre următorii factori nu este considerat un factor de producție?
 - a) Capitalul
 - b) Tehnologia
 - c) Consumul individual

4. Ce rol joacă prețurile în economia de piață?

a) Determină exclusiv profitul companiilor.

b) Sunt un barometru al stării economice și influențează deciziile producătorilor și consumatorilor.

c) Nu au nici o influență asupra deciziilor economice.

5. Care este importanța progresului tehnic și a resurselor informaționale în economia modernă?

a) Contribuie la creșterea dependenței de resursele naturale.

b) Influențează eficiența și productivitatea în procesul economic.

c) Sunt factori irelevanți în economia actuală.

Tematica eseului:

Titlu: "Rolul inovației și al tehnologiei în economia de piață modernă"

Instrucțiuni:

- Analizează importanța inovației și tehnologiei în contextul economiei de piață actuale.
- Discută modul în care progresul tehnic și accesul la informații influențează eficiența și productivitatea în diferite sectoare economice.
- Explorează exemple concrete ale impactului tehnologic și informațional în economia de piață (poți alege exemple din domeniul ingineriei economice în domeniul mecanic).
- Concluzionează despre modul în care inovația și tehnologia pot contribui la dezvoltarea economică sustenabilă.

Lungimea eseului: 1000-1500 de cuvinte.

Acest test și eseu sunt concepute pentru a verifica înțelegerea teoretică a conceptelor și aplicarea lor practică în economia de piață, încurajând totodată gândirea critică și analitică.

Seminar 5. Exerciții privind influența mecanismelor de echilibru ale pieței în activitatea întreprinderii

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea mecanismelor de echilibru ale pieței și a impactului acestora asupra activității întreprinderilor.
2. Aplicarea cunoștințelor teoretice în analiza și rezolvarea problemelor practice.
3. Dezvoltarea competențelor analitice și decizionale în contextul economic.

Structura seminarului:

1. **Introducere în mecanismele de echilibru ale pieței (25 min)**
 - Prezentare teoretică: Conceptul de echilibru al pieței, cererea și oferta, prețul de echilibru.
 - Analizarea graficelor cererii și ofertei și interpretarea punctului de echilibru.
2. **Studii de caz și analiza pieței (25 min)**
 - Prezentarea unor studii de caz: influența prețului deasupra și sub nivelul de echilibru.
 - Exerciții de grup: Analiza unor scenarii de piață și identificarea impactului asupra întreprinderilor.
3. **Monopolul și concurența în economia de piață (20 min)**
 - Discutarea rolului monopolului și al concurenței în economia de piață.
 - Exemplificarea diferitelor forme de concurență și efectele acestora asupra pieței.
4. **Exerciții interactive și probleme practice (25 min)**
 - Rezolvarea de probleme și exerciții care implică analiza diferitelor forme de concurență.
 - Discuții de grup și interpretarea datelor economice.
5. **Concluzii și Întrebări (5 min)**
 - Recapitularea principalelor idei discutate.

- Sesiunea de întrebări și răspunsuri.

Materiale necesare:

- Studii de caz și exemple reale din piață.
- Grafice și diagrame pentru vizualizarea cererii și ofertei.
- Fișe de lucru pentru exerciții și probleme.

Metode de predare:

- Prezentări teoretice interactive.
- Analiza de cazuri practice.
- Discuții în grup și lucrul pe probleme aplicative.

Evaluare:

- Participarea activă la discuții și exerciții.
- Rezolvarea corectă a problemelor de grup.
- Contribuția individuală la analiza de cazuri.

5.1. Scenarii de piață și analiza impactul acestora asupra întreprinderilor

Scenariu 1: Creșterea cererii pe piața auto

Context: Piața auto experimentează o creștere semnificativă a cererii datorită lansării unor modele noi de mașini electrice, care sunt mai ecologice și beneficiază de subvenții guvernamentale.

Impact asupra întreprinderilor:

- **Producătorii de automobile electrice:** Înregistrarea unei creșteri a vânzărilor și profiturilor, presiunea de a crește capacitatea de producție.
- **Furnizorii de componente:** Nevoia de a se adapta la cerințele tehnologice noi și de a crește producția.
- **Producătorii de automobile tradiționale:** Presiunea de a inova și de a lansa propriile versiuni de automobile electrice pentru a rămâne competitivi.

Exercițiu: Analizați modul în care schimbarea cererii influențează strategia unei companii auto tradiționale. Care ar fi pașii pe care compania ar trebui să îi urmeze pentru a se adapta pe această piață în schimbare?

Scenariu 2: Introducerea unor standarde de calitate stricte

Context: Guvernul introduce standarde de calitate mai stricte pentru produsele alimentare, în scopul îmbunătățirii sănătății populației.

Impact asupra întreprinderilor:

- **Producătorii alimentari:** Nevoia de a investi în tehnologii de producție mai avansate și de a îmbunătăți controlul calității.
- **Distribuitorii:** Necesitatea de a verifica mai riguros furnizorii și de a se asigura că produsele respectă noile standarde.
- **Consumatorii:** Posibilitatea de a avea acces la produse alimentare de calitate superioară, dar posibile creșteri de prețuri.

Exercițiu: Elaborați un plan de acțiune pentru un producător alimentar mic pentru a se conforma noilor reglementări, având în vedere costurile și impactul asupra prețurilor.

Scenariu 3: Scăderea cererii în turism datorită unei crize economice

Context: O criză economică globală duce la o scădere a veniturilor populației, afectând direct industria turismului.

Impact asupra întreprinderilor:

- **Agențiile de turism:** Scăderea cererii pentru pachetele de vacanță, necesitatea de a oferi oferte mai accesibile.
- **Hotelurile:** Scăderea gradului de ocupare, presiunea de a reduce costurile și de a găsi noi surse de venit.

- **Transportatorii (aerieni, terestri):** Reducerea numărului de călători, necesitatea de a optimiza rutele și de a reduce costurile.

Exercițiu: Discutați strategiile pe care un hotel de dimensiuni medii le-ar putea adopta pentru a face față acestei scăderi a cererii.

5.2. Probleme propuse spre rezolvare

Problema 1: Analiza concurenței perfecte

O piață de concurență perfectă are 100 de firme producătoare de roșii. Fiecare firmă produce 1000 de kilograme de roșii și le vinde la un preț de piață de 2 lei/kg. Ce se întâmplă cu veniturile totale dacă o firmă încearcă să vândă la 2,1 lei/kg?

Problema 2: Calculul elasticității cererii

Într-o piață competitivă, prețul unui produs crește de la 5 lei la 6 lei, ceea ce duce la o scădere a cantității cerute de la 1000 la 800 de unități. Calculați elasticitatea cererii.

Problema 3: Impactul monopolului

O firmă monopolistă produce un bun cu costuri fixe de 1000 lei și costuri variabile de 3 lei/unitate. Dacă firma vinde produsul la 10 lei/unitate și produce 500 de unități, calculați profitul firmei.

Problema 4: Oligopolul și strategia de preț

Într-un oligopol cu două firme, A și B, firma A produce 300 de unități la un cost total de 9000 lei, iar firma B produce 200 de unități la un cost total de 5000 lei. Dacă prețul de piață este de 50 lei/unitate, calculați profitul fiecărei firme.

Problema 5: Analiza concurenței monopoliste

Un producător de încălțăminte are costuri fixe de 2000 lei și costuri variabile de 100 lei/pereche. Dacă vinde 50 de perechi la prețul de 150 lei/pereche, calculați profitul sau pierderea producătorului.

Problema 6: Bariera de intrare în piață

Pentru a intra pe o piață, o firmă nouă are nevoie de o investiție inițială de 50000 lei și estimează un profit anual de 10000 lei. Calculați perioada de recuperare a investiției.

Problema 7: Monopolul natural și tarifele

O companie de utilități publice funcționează ca un monopol natural și are costuri fixe de 1 milion de lei și costuri variabile de 0,5 lei/kWh. Dacă produce și vinde 2 milioane de kWh la un tarif de 1,5 lei/kWh, calculați profitul companiei.

Problema 8: Concurența prin prețuri

Două cafenele în concurență directă vând cafea la prețul de 10 lei/cană. Dacă una dintre ele decide să scadă prețul la 9 lei/cană și atrage 20% din clienții celeilalte, calculați schimbarea în veniturile fiecărei cafenele, presupunând că ambele vând inițial 100 de căni pe zi.

Problema 9: Duopolul Bertrand

Într-un duopol Bertrand, două firme, X și Y, produc același produs. Firma X poate produce la un cost de 5 lei/unitate, în timp ce firma Y produce la un cost de 6 lei/unitate. Dacă ambele firme aleg să-și stabilească prețurile simultan, calculați care ar fi prețul de echilibru dacă ambele firme își propun să maximizeze profiturile.

Seminar 6. Aplicații practice prind rentabilitatea activităților economice

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea conceptelor de producție, productivitate și eficiență economică.
2. Analizarea factorilor care influențează rentabilitatea activităților economice.
3. Aplicarea cunoștințelor în rezolvarea problemelor practice.

Structura seminarului:

1. Introducere în conceptele de bază (20 min)

- Prezentarea conceptelor de producție, productivitate, eficiență și rentabilitate.
- Discutarea factorilor de producție și a impactului lor asupra rentabilității.

2. Analiza funcțiilor de producție (30 min)

- Explorarea diferitelor tipuri de funcții de producție și a relației dintre input și output.
- Studii de caz: analiza unor funcții de producție reale și calculul productivității.

3. Exerciții și probleme practice (45 min)

- Rezolvarea de probleme care implică calculul eficienței economice și productivității.
- Discuții de grup asupra problemelor rezolvate și analiza soluțiilor.

4. Concluzii și întrebări (5 min)

- Recapitularea principalelor idei discutate.
- Sesiunea de întrebări și răspunsuri.

Materiale necesare:

- Studii de caz și exemple din economia reală.

- Fișe de lucru pentru exerciții și probleme.

Metode de predare:

- Prezentări teoretice interactive.
- Studii de caz și analiza problemelor reale.
- Discuții în grup și lucrul pe exerciții.

Evaluare:

- Participarea activă la discuții și exerciții.
- Rezolvarea corectă și creativă a problemelor de grup.
- Contribuția individuală la analiza studiilor de caz.

6.1. Studii de caz privind analiza unor funcții de producție reale și calculul productivității.

Studiu de caz 1: Producția unei fabrici de încălțăminte

Context: O fabrică produce 10.000 de perechi de încălțăminte lunar, utilizând un număr de 50 de angajați. Costurile fixe sunt de 100.000 RON pe lună, iar costurile variabile sunt de 30 RON per pereche de încălțăminte.

Exercițiu:

- Calculați productivitatea medie a muncii (numărul de perechi de încălțăminte produse per angajat).
- Determinați costul total și costul mediu per unitate.

Studiu de caz 2: Producția unei companii agricole

Context: O companie agricolă utilizează 100 de hectare de teren pentru a produce grâu. Într-un an bun, produce 800 de tone de grâu, cu un cost total de producție de 500.000 RON.

Exercițiu:

- Calculați productivitatea terenului (tonă de grâu per hectar).
- Determinați costul mediu de producție per tonă de grâu.

Studiu de caz 3: Eficiența unei linii de asamblare auto

Context: O linie de asamblare produce 500 de automobile pe lună. Linia are 200 de angajați și costuri fixe de 1.000.000 RON, plus costuri variabile de 15.000 RON per automobil.

Exercițiu:

- Calculați productivitatea muncii (numărul de automobile produse per angajat).
- Determinați costul total și costul mediu per automobil.

Studiu de caz 4: Producția unei fabrici de mobilă

Context: Fabrica produce 200 de seturi de mobilă pe lună, folosind 20 de angajați și resurse de lemn în valoare de 60.000 RON. Costurile fixe lunare sunt de 40.000 RON.

Exercițiu:

- Calculați productivitatea muncii și productivitatea resurselor de lemn (numărul de seturi de mobilă per angajat și per RON cheltuit pe lemn).
- Determinați costul total și costul mediu per set de mobilă.

Aceste studii de caz îi vor ajuta pe studenți să înțeleagă cum se pot aplica conceptele de producție și productivitate în diferite scenarii economice reale, oferindu-le o perspectivă practică asupra analizei și optimizării activităților economice.

6.2. Probleme propuse spre rezolvare

Problema 1: Calculul productivității muncii

O fabrică produce 5.000 de unități de produs pe lună cu 100 de angajați. Calculați productivitatea medie a muncii (unități produse per angajat).

Problema 2: Determinarea costului mediu

Costurile totale de producție pentru 1.000 de unități sunt de 20.000 RON, incluzând costuri fixe de 5.000 RON. Calculați costul mediu per unitate.

Problema 3: Eficiența utilizării resurselor

Pentru producerea a 500 de unități, o întreprindere folosește resurse de materii prime în valoare de 10.000 RON. Calculați eficiența utilizării resurselor (unități produse per 1.000 RON cheltuite pe materii prime).

Problema 4: Rentabilitatea investiției

O investiție de 100.000 RON într-un nou echipament crește producția de la 1.000 la 1.500 de unități. Calculați rentabilitatea investiției (procentul de creștere a producției).

Problema 5: Calculul productivității capitalului

Cu un capital investit de 200.000 RON, o întreprindere produce bunuri în valoare de 1.000.000 RON. Calculați productivitatea capitalului (valoarea producției per RON capital investit).

Problema 6: Impactul reducerii costurilor variabile

Reducerea costurilor variabile cu 10% duce la scăderea costului total de la 50.000 RON la 45.000 RON pentru 1.000 de unități produse. Calculați noua valoare a costului mediu per unitate.

Problema 7: Analiza Break-Even

Costurile fixe sunt de 30.000 RON, costul variabil per unitate este de 20 RON, iar prețul de vânzare per unitate este de 50 RON. Determinați punctul de break-even în unități.

Problema 8: Eficiența muncii în două schimburi

În primul schimb, 10 angajați produc 200 de unități, în timp ce în al doilea schimb, 8 angajați produc 180 de unități. Comparați productivitatea muncii între cele două schimburi.

Problema 9: Evaluarea productivității terenului

5 hectare de teren agricol produc 10 tone de grâu. Calculați productivitatea terenului (tone de grâu per hectar).

Problema 10: Compararea eficienței a două linii de producție

Linia A utilizează un capital de 500.000 RON și produce bunuri în valoare de 2.500.000 RON. Linia B utilizează un capital de 800.000 RON și produce bunuri în valoare de 4.000.000 RON. Calculați și comparați productivitatea capitalului pentru ambele linii de producție.

Seminar 7. Aplicații cu privire la sistemul decizional de orientare a planificării întreprinderii prin costuri

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea conceptelor de rentabilitate, costuri și prețuri în activitățile economice.
2. Analiza impactului deciziilor financiare asupra planificării și rentabilității întreprinderii.
3. Dezvoltarea abilităților de calcul și analiză a costurilor de producție și a rentabilității.

Structura seminarului:

1. **Introducere (10 minute)**
 - Prezentarea obiectivelor seminarului.
 - Scurtă discuție despre importanța costurilor și rentabilității în activitățile economice.
2. **Concepte teoretice (20 minute)**
 - Prezentarea conceptelor de bază: rentabilitate, costuri de producție, costuri fixe și variabile, costul marginal, costul mediu.
 - Exemplificarea fiecărui concept cu situații practice din activitatea economică.
3. **Studii de caz și aplicarea teoriei (40 minute)**
 - Analiza unor studii de caz reale pentru a ilustra cum deciziile financiare influențează planificarea și rentabilitatea unei întreprinderi.
 - Discuții în grupuri mici pe baza studiilor de caz.
4. **Exerciții și probleme practice (20 minute)**
 - Rezolvarea de probleme și exerciții care implică calculul costurilor de producție, costului marginal, costului mediu și analiza rentabilității.
 - Lucru în grupuri mici pentru a stimula gândirea critică și colaborarea.

5. Discuții și concluzii (10 minute)

- Discuții deschise despre rezolvarea exercițiilor și aplicarea cunoștințelor în contexte reale.
- Sublinierea importanței cunoașterii și gestionării costurilor pentru optimizarea rentabilității.

Materiale necesare:

- Studii de caz imprimate.
- Fișe de lucru pentru exerciții.
- Calculator financiar sau acces la software de calcul.

Evaluare și feedback (10 minute)

- Feedback din partea studenților privind utilitatea seminarului.
- Scurtă evaluare a cunoștințelor dobândite prin întrebări specifice.

7.1. Analiza modului în care deciziile financiare influențează planificarea și rentabilitatea unei întreprinderi

Optimizarea procesului de producție

- **Context:** Compania "MetalTech", specializată în producția de componente mecanice.
- **Problema:** Costuri de producție ridicate datorită utilizării neeficiente a resurselor și a unui proces de producție învechit.
- **Decizia Financiară:** Investiția în tehnologie automatizată și recalificarea forței de muncă.
- **Impactul:** Reducerea costurilor variabile, creșterea eficienței producției și a calității produselor, ceea ce a condus la o creștere a rentabilității.

Extinderea pieței

- **Context:** "EcoClean", o firmă care produce detergenți ecologici.
- **Problema:** Piața internă saturată și creștere lentă.
- **Decizia Financiară:** Explorarea piețelor externe prin parteneriate strategice și marketing adaptat cultural.
- **Impactul:** Creșterea vânzărilor și a profitului, diversificarea riscului prin prezența pe mai multe piețe.

Reducerea cheltuielilor operaționale

- **Context:** "TechSoft", companie IT dezvoltatoare de software.
- **Problema:** Cheltuieli operaționale mari, în principal cu sediul central și costuri administrative.
- **Decizia Financiară:** Trecerea la un model de lucru hibrid și digitalizarea proceselor administrative.
- **Impactul:** Reducerea semnificativă a cheltuielilor fixe, creșterea flexibilității și a satisfacției angajaților, menținându-se nivelul de productivitate.

Diversificarea Portofoliului de Produse

- **Context:** "AgriBio", companie agricolă axată pe culturi tradiționale.
- **Problema:** Dependenta de un număr mic de culturi, vulnerabilitate la schimbările de piață și climatice.
- **Decizia Financiară:** Diversificarea culturilor și investiții în agricultura ecologică.
- **Impactul:** Stabilizarea veniturilor, deschiderea către noi piețe, reducerea riscului afacerii.

Managementul Datoriei

- **Context:** "BuildCon", companie de construcții.
- **Problema:** Nivel ridicat al datoriilor și costuri mari de finanțare.
- **Decizia Financiară:** Refinanțarea datoriilor și negocierea unor condiții mai favorabile cu creditorii.
- **Impactul:** Reducerea costurilor cu dobânzile, îmbunătățirea fluxului de numerar, capacitatea de a investi în noi proiecte.

7.2. Probleme și exerciții privind calculul costurilor de producție, costului marginal, costului mediu și analiza rentabilității

1. Calculul costului total de producție:

O întreprindere produce 500 de unități ale unui produs. Costul fix total este de 10,000 RON, iar costul variabil pe unitate este de 50 RON. Calculați costul total de producție.

2. Determinarea costului mediu:

Costul total de producție pentru 300 de unități este de 15,000 RON. Calculați costul mediu pe unitate.

3. Calculul costului marginal:

La producția de 100 de unități, costul total este de 5,000 RON. La producția de 101 unități, costul total crește la 5,030 RON. Determinați costul marginal pentru a 101-a unitate.

4. Analiza rentabilității:

O companie are venituri totale de 50,000 RON și costuri totale de 35,000 RON. Calculați rata rentabilității.

5. Compararea costurilor medii și marginale:

La producția de 200 de unități, costul total este de 10,000 RON. La producția de 201 unități, costul total este de 10,055 RON. Calculați și comparați costul mediu și cel marginal pentru a 201-a unitate.

6. Evaluarea impactului costurilor fixe asupra costului mediu:

Costul fix total este de 20,000 RON, iar costul variabil total pentru producerea a 400 de unități este de 16,000 RON. Calculați costul mediu pentru 400 de unități și analizați impactul costurilor fixe.

7. Determinarea punctului de echilibru:

Prețul de vânzare pe unitate este de 150 RON, costul variabil pe unitate este de 100 RON, iar costurile fixe totale sunt de 20,000 RON. Calculați numărul de unități necesar pentru atingerea punctului de echilibru.

8. Impactul reducerii costurilor variabile asupra rentabilității:

Veniturile totale sunt de 100,000 RON, costurile fixe sunt de 30,000 RON, iar costurile variabile sunt inițial de 50,000 RON. După optimizări, costurile variabile scad cu 10%. Calculați noua rată a rentabilității după reducerea costurilor variabile.

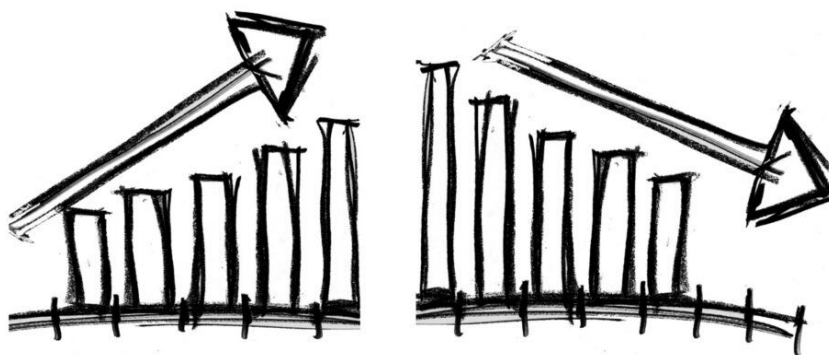
9. Analiza impactului creșterii volumului de producție asupra costului mediu:

Costul fix total este de 12,000 RON. La un volum de producție de 400 de unități, costul variabil total este de 20,000 RON. La un volum de 500 de unități, costul variabil total este de 24,000 RON. Compară costul mediu la cele două volume de producție.

10. Optimizarea producției pentru maximizarea profitului:

Costul fix total este de 25,000 RON, costul variabil pe unitate este de 70 RON, iar prețul de vânzare pe unitate este de 120 RON. Capacitatea maximă de producție este de 1000 de unități. Determinați volumul de producție la care profitul este maximizat.

BAZELE ECONOMIEI 2

CC0 Creative Commons/Garait (Creative Commons)

Seminar 1. Determinarea valorii actuale și viitoare a unei întreprinderi economice producătoare de bunuri

Obiectivele Seminarului:

- Înțelegerea metodelor de evaluare a valorii unei întreprinderi.
- Dezvoltarea abilităților de analiză financiară și proiecție economică.
- Aplicarea cunoștințelor teoretice în scenarii practice și reale.

Structura seminarului:

1. Introducere în evaluarea valorii întreprinderii (15 minute)

- Prezentare generală a conceptelor de valoare actuală și viitoare în contextul economic.
- Discuție despre importanța evaluării valorii unei întreprinderi pentru decizii strategice și investiționale.

2. Principii fundamentale ale evaluării valorii întreprinderii (20 minute)

- Explicarea metodelor de evaluare: fluxuri de numerar actualizate, metoda valorii reziduale, metoda multiplilor de piață.
- Exemplificare cu o întreprindere imaginară din domeniul mecanic.

3. Exercițiu interactiv: calculul valorii actuale (30 minute)

- Prezentarea unui caz practic cu date financiare specifice.
- Studenții vor calcula valoarea actuală a întreprinderii folosind metoda fluxurilor de numerar actualizate.
- Discuție în grupuri mici, urmată de prezentarea rezultatelor și feedback.

4. Studiu de caz: proiecția valorii viitoare a întreprinderii (30 minute)

- Prezentarea unui scenariu detaliat al unei întreprinderi producătoare de bunuri durabile.
- Studenții vor lucra în echipe pentru a proiecta valoarea viitoare folosind diferite scenarii de creștere și rate de actualizare.

5. Discuții și analiză critică (15 minute)

- Evaluarea critică a metodologiilor folosite în exercițiile anterioare.
- Discutarea factorilor externi și interni care pot influența valoarea unei întreprinderi.

6. Concluzii și întrebări (5 minute)

- Recapitularea principalelor puncte discutate.
- Sesiune de întrebări și răspunsuri cu studenții pentru clarificarea oricăror nelămuriri.

Materiale Necesare:

- Studii de caz și exemple financiare.
- Calculatoare sau tablete pentru realizarea calculelor.
- Flipchart sau tablă interactivă pentru ilustrații și explicații.

1.1. Studiu de caz: evaluarea valorii actuale a întreprinderii "MecanoProd"

Context: "MecanoProd" este o întreprindere producătoare de componente mecanice. Se dorește evaluarea valorii sale actuale pentru a decide dacă merită o investiție suplimentară.

Date financiare:

- Fluxul de numerar net estimat pentru următorii 5 ani (în mii de euro):
 - Anul 1: 200
 - Anul 2: 250
 - Anul 3: 300
 - Anul 4: 350
 - Anul 5: 400
- Rata de actualizare (costul capitalului): 10%

Sarcina: Calculați valoarea actuală a întreprinderii folosind metoda fluxurilor de numerar actualizate (Discounted Cash Flow - DCF).

Formula: Valoarea actuală (VA) = $\sum (\text{Flux de numerar net pentru anul } n) / (1 + r)^n$

unde:

- Σ reprezintă suma,
- r este rata de actualizare,
- n este anul respectiv.

Calcul:

1. Calculați valoarea actualizată pentru fiecare an.
2. Adunați toate valorile pentru a obține valoarea actuală totală a întreprinderii.

Întrebări pentru feedback:

1. Ce factori ar putea influența fluxul de numerar net estimat al întreprinderii în viitor?
2. Cum ar influența o schimbare a ratei de actualizare valoarea actuală calculată?
3. Care sunt limitările metodei DCF în evaluarea unei întreprinderi?
4. Ce alte metode de evaluare a unei întreprinderi cunoașteți și cum se compară acestea cu metoda DCF?
5. Cum ar putea evoluțiile tehnologice sau piața afecta estimările fluxului de numerar pentru "MecanoProd"?

Aceste întrebări sunt menite să stimuleze gândirea critică și să aprofundeze înțelegerea studenților despre procesul de evaluare a unei întreprinderi.

1.2. Exercițiu pe echipe. Evaluarea valorii viitoare a unei întreprinderi

Context General: "DurabilProd" este o întreprindere care produce bunuri durabile, precum echipamente industriale. Se dorește evaluarea valorii sale viitoare sub diferite scenarii de creștere și rate de actualizare.

Echipa 1: Scenariul Optimist

Date financiare:

- Creștere anuală a fluxului de numerar: 15%
- Rata de actualizare: 8%

Sarcina: Estimați valoarea întreprinderii peste 5 ani, presupunând o creștere optimistă și o rată de actualizare relativ moderată.

Echipa 2: Scenariul Pessimist

Date financiare:

- Creștere anuală a fluxului de numerar: 5%
- Rata de actualizare: 12%

Sarcina: Evaluarea întreprinderii sub un scenariu pesimist, cu o creștere lentă și o rată de actualizare mai mare, reflectând riscurile în creștere.

Echipa 3: Scenariul Realist

Date financiare:

- Creștere anuală a fluxului de numerar: 10%
- Rata de actualizare: 10%

Sarcina: Analizați valoarea întreprinderii folosind un scenariu realist, cu o creștere moderată și o rată de actualizare echilibrată.

Echipa 4: Scenariul Inovație și Expansiune

Date financiare:

- Creștere anuală a fluxului de numerar: 20% în primii 2 ani, urmată de 10%
- Rata de actualizare: 9%

Sarcina: Calculați valoarea viitoare a întreprinderii, presupunând o perioadă inițială de creștere rapidă datorată inovațiilor, urmată de o stabilizare.

Formula Generală pentru Toate Echipele: Valoarea viitoare (VV) = $\sum (\text{Flux de numerar net estimat pentru anul } n) / (1 + r)^n$

Instrucțiuni suplimentare pentru fiecare echipă:

- Includeți în evaluările voastre posibilele schimbări de pe piață și cum acestea ar putea influența fluxul de numerar.
- Luați în considerare impactul inovațiilor tehnologice și extinderea pe noi piețe în scenariul vostru.
- Analizați impactul unor factori externi, cum ar fi schimbările economice globale, pe fluxul de numerar și rata de actualizare.

Obiectiv: Scopul este de a oferi o imagine complexă a modului în care diferite scenarii pot influența valoarea viitoare a unei întreprinderi și de a antrena studenții în gândirea critică și analiza strategică.

Seminar 2. Aplicații practice privind calculul productivității factorilor de producție

Obiectivele seminarului:

1. **Înțelegerea conceptelor de bază:** Definirea și distingerea factorilor de producție (muncă, capital, resurse naturale).
2. **Calculul productivității:** Învățarea metodelor de calcul al productivității pentru fiecare factor.
3. **Analiza influenței factorilor externi:** Discutarea modului în care variațiile economice și tehnologice afectează productivitatea.

Structura seminarului:

I. Introducere și teorie (20 minute)

- **Prezentare generală:** Introducere în conceptul de productivitate a factorilor de producție.
- **Definiții și formule:** Explicarea formulelor de calcul al productivității muncii, capitalului și resurselor naturale.
- **Exemple teoretice:** Prezentarea unor exemple simple pentru fiecare tip de productivitate.

II. Exerciții și aplicații practice (60 minute)

- Calculul productivității muncii într-o fabrică de componente mecanice.
- Analiza impactului investițiilor în capital (ex. utilaje noi) asupra productivității.
- Estimarea efectului schimbărilor de preț pentru materiile prime asupra productivității.
- **Studiu de caz:** Analiza unui caz real de afacere și identificarea factorilor care influențează productivitatea.

III. Discuții și Feedback (20 minute)

- **Discuții în grupuri:** Studenții vor discuta în grupuri mici despre rezultatele exercițiilor și vor extrage concluzii.
- **Prezentări:** Fiecare grup va prezenta concluziile și va primi feedback.

- **Întrebări de încheiere:** Deschidere pentru întrebări și clarificări finale.

Materiale necesare:

- Tablă / Flipchart
- Videoproiector pentru prezentări
- Fișe de lucru pentru exerciții
- Acces la studii de caz reale sau exemple din industrie

Metode de Predare:

- **Explicativă:** Pentru partea teoretică.
- **Interactivă:** Discuții în grupuri și prezentări.
- **Practică:** Rezolvarea exercițiilor și studiilor de caz.

Evaluare:

- **Participare activă:** Contribuția la discuțiile în grup și implicarea în rezolvarea exercițiilor.
- **Prezentare:** Calitatea prezentării și a argumentelor grupului.
- **Feedback:** Capacitatea de a oferi și primi feedback constructiv.

2.1. Exerciții propuse spre rezolvare

Calculul productivității muncii într-o fabrică de componente mecanice

1. O fabrică produce 500 de componente mecanice într-o săptămână, cu un total de 200 de ore de muncă. Calculați productivitatea muncii.
2. Dacă fabrica decide să lucreze ore suplimentare și produce 600 de componente în 250 de ore de muncă, cum se schimbă productivitatea?
3. Fabrica introduce un program de formare care crește producția la 550 de unități cu același număr de ore. Care este noua productivitate a muncii?
4. După instalarea unei noi linii de asamblare, producția crește la 700 de unități, în timp ce numărul de ore de muncă rămâne 200. Calculați noua productivitate.

5. Comparând datele din exercițiile 1 și 4, determinați procentul de creștere a productivității muncii.

Analiza impactului investițiilor în capital (ex. utilaje noi) asupra productivității

1. O întreprindere investește 100.000 de euro în noi utilaje, crescând producția de la 1.000 la 1.500 de unități. Calculați impactul investiției asupra productivității.
2. După investiția de 50.000 de euro în automatizare, producția a crescut de la 800 la 1.200 de unități. Care este noua productivitate per euro investit?
3. Investiția în tehnologie a costat 200.000 de euro, dublând producția de la 1.000 la 2.000 de unități. Calculați rentabilitatea investiției.
4. Determinați valoarea adăugată per euro investit dacă investiția de 150.000 de euro a mărit producția de la 1.200 la 1.800 de unități.
5. Comparați două scenarii de investiții: 100.000 de euro pentru o creștere de la 1.000 la 1.400 unități și 120.000 de euro pentru o creștere de la 1.000 la 1.600 unități. Care investiție este mai eficientă?

Estimarea efectului schimbărilor de preț pentru materiile prime asupra productivității

1. Dacă prețul materiei prime crește cu 10%, iar producția scade cu 5%, cum se modifică costul unitar de producție?
2. Analizați impactul unei scăderi de 15% a prețului materiilor prime asupra costului unitar, dacă producția rămâne constantă.
3. Calculați noua productivitate dacă prețul materiei prime scade cu 20% și permite creșterea producției cu 10%.
4. Estimați efectul unei majorări de 25% a costurilor materiilor prime asupra producției, dacă firma nu modifică prețurile de vânzare.
5. Determinați cum afectează o fluctuație de 5% în prețul materiilor prime costul total de producție, având în vedere că producția este de 2.000 de unități.

2.2. Studiu de Caz: Întreprinderea "TehnoDinamic"

Într-o regiune industrială din România, "TehnoDinamic" era o întreprindere cunoscută pentru producția de componente mecanice. Deși avusese o perioadă de succes, recent se confrunta cu diverse dificultăți care afectau productivitatea.

Conducerea observase că angajații nu mai erau la fel de eficienți ca în trecut. Motivația lor părea să scadă, iar absenteismul crescuse considerabil. Mai mult, câțiva muncitori cu experiență se pensionaseră, iar noii angajați nu aveau același nivel de competență și experiență. În ultima perioadă, schimbările în politica internă a întreprinderii au dus la o atmosferă de lucru tensionată. Nu doar relațiile interpersonale dintre colegi erau afectate, dar și modul în care erau coordonate echipele.

Fabrica dispunea de un set de mașini și echipamente care, deși fuseseră de ultimă generație la momentul achiziției, acum începuseră să devină învechite. În plus, întreținerea lor devenise tot mai costisitoare și mai complicată. În ciuda necesității evidente de a investi în tehnologie nouă, întreprinderea întârzia să facă aceste schimbări, din cauza unor constrângeri bugetare și a unei viziuni conservatoare a managementului.

Piața materiilor prime fusese extrem de fluctuantă în ultima perioadă, afectând costurile de producție. Schimbările de prețuri pentru materialele esențiale nu numai că au crescut cheltuielile, dar au și generat întârzieri în livrare. Contextul economic și politic din regiune influența direct activitatea întreprinderii. Reglementările guvernamentale recente, precum și dinamica pieței muncii, puneau presiune suplimentară asupra întreprinderii.

Întrebări pentru Feedback:

1. Ce sugestii aveți pentru îmbunătățirea productivității la SC TehnoDinamic SRL?
2. Cum credeți că pot fi încurajate inovația și creativitatea în cadrul companiei?
3. Care sunt provocările majore în implementarea planului de acțiune propus?
4. Cum ar putea fi măsurată eficacitatea acestor schimbări?
5. Ce alte factori ar putea influența productivitatea și nu au fost luați în considerare?

Seminar 3. Fundamentarea sistemului de planificare financiară a întreprinderii

Obiectivele Seminarului:

1. Înțelegerea importanței planificării financiare: Familiarizarea studenților cu principiile și importanța planificării financiare în cadrul întreprinderilor.
2. Tehnici de elaborare a planurilor financiare: Însușirea metodelor și tehnicilor de elaborare a planurilor financiare.
3. Analiza și rezolvarea studiilor de caz: Dezvoltarea abilităților practice prin analiza și rezolvarea unor cazuri concrete.

Structura Seminarului:

I. Introducere în planificarea financiară (15 minute)

- Prezentare teoretică a conceptului de planificare financiară.
- Discutarea importanței planificării financiare în stabilirea obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung.
- Rolul planificării financiare în identificarea surselor de finanțare și alocarea eficientă a resurselor.

II. Metodologie și instrumente (15 minute)

- Prezentarea metodelor de previziune financiară.
- Înțelegerea bugetului de venituri și cheltuieli.
- Discuții despre analiza cost-beneficiu și analiza fluxului de numerar.

III. Exerciții și probleme practice (40 minute)

- Sarcina 1: Crearea unui buget simplificat pentru o întreprindere mică.
- Sarcina 2: Calcularea și interpretarea unor indicatori financiari cheie (rata rentabilității, lichiditatea, gradul de îndatorare).

IV. Studiu de caz și discuții (30 minute)

- Analiza unui caz studiu: "Planificarea financiară la SC MecanoProd SRL".
- Discuții în grupuri mici despre strategiile de planificare financiară adecvate pentru cazul prezentat.
- Prezentarea concluziilor fiecărui grup și discuții comune.

Materiale și resurse necesare:

- Prezentări PowerPoint pentru partea teoretică.
- Fișe de lucru pentru exerciții și studii de caz.
- Acces la resurse bibliografice și studii de specialitate.

Metode de evaluare:

- Participarea activă în discuții și grupuri de lucru.
- Corectitudinea și creativitatea soluțiilor propuse în exerciții.
- Prezentarea și argumentarea soluțiilor în cadrul studiului de caz.

Feedback și încheiere:

- Sesiune de întrebări și răspunsuri.
- Feedback privind înțelegerea conceptelor și aplicarea lor practică.
- Recapitularea principalelor idei și metode discutate.

3.1. Calcularea și interpretarea indicatorilor financiari cheie

1. Evoluția ratei rentabilității (ROE) pe 3 ani

Date:

- Profit Net Anul 1: 100,000 RON; Anul 2: 120,000 RON; Anul 3: 140,000 RON
- Capital Propriu Anul 1: 500,000 RON; Anul 2: 550,000 RON; Anul 3: 600,000 RON

Calculați și analizați evoluția ROE pentru compania X pe parcursul a 3 ani.

2. Analiza lichidității curente în dinamică

Date:

- Active Curente Anul 1: 200,000 RON; Anul 2: 250,000 RON; Anul 3: 300,000 RON
- Datorii Curente Anul 1: 100,000 RON; Anul 2: 150,000 RON; Anul 3: 200,000 RON

Determinați și interpretați evoluția ratei lichidității curente pentru compania Y pe 3 ani.

3. Evoluția gradului de îndatorare

Date:

- Datorii Totale Anul 1: 300,000 RON; Anul 2: 350,000 RON; Anul 3: 400,000 RON
- Active Totale Anul 1: 600,000 RON; Anul 2: 700,000 RON; Anul 3: 800,000 RON

Analizați evoluția gradului de îndatorare pentru compania Z în ultimii 3 ani.

4. Rentabilitatea activelor (ROA) pe 2 ani

Date:

- Profitul Net Anul 1: 120,000 RON; Anul 2: 140,000 RON
- Active Totale Anul 1: 1,000,000 RON; Anul 2: 1,200,000 RON

Calculați și discutați schimbările ROA pentru compania A în ultimii 2 ani.

5. Rata de acoperire a datoriilor în timp

Date:

- EBITDA Anul 1: 250,000 RON; Anul 2: 300,000 RON
- Datorii Curente Anul 1: 75,000 RON; Anul 2: 85,000 RON
- Datorii pe Termen Lung Anul 1: 225,000 RON; Anul 2: 250,000 RON

Evaluează evoluția ratei de acoperire a datoriilor pentru compania B în doi ani.

6. Evoluția rentabilității vânzărilor

Date:

- Venituri din Vânzări Anul 1: 800,000 RON; Anul 2: 850,000 RON
- Profitul Net Anul 1: 80,000 RON; Anul 2: 100,000 RON

Studiați evoluția rentabilității vânzărilor pentru compania C în doi ani.

7. Lichiditatea rapidă (Acid Test) în dinamică

Date:

- Active Curente (fără stocuri) Anul 1: 150,000 RON; Anul 2: 160,000 RON
- Datorii Curente Anul 1: 100,000 RON; Anul 2: 120,000 RON

Determinați evoluția ratei lichidității rapide pentru compania D pe parcursul a 2 ani.

8. Rentabilitatea capitalului investit (ROI) anual

Date:

- Profitul Operațional Anul 1: 200,000 RON; Anul 2: 220,000 RON
- Capital Investit Anul 1: 1,000,000 RON; Anul 2: 1,100,000 RON

Analizați schimbările ROI pentru compania E în ultimii 2 ani.

9. Evoluția ratei rentabilității (ROE) anuală

Date:

- Profit Net Anul 1: 200,000 RON; Anul 2: 220,000 RON
- Capital Propriu Anul 1: 700,000 RON; Anul 2: 750,000 RON

Calculați și interpretați evoluția ROE pentru compania F pe 2 ani.

10. Compararea gradului de îndatorare anual

Date Compania G:

- Datorii Totale Anul 1: 400,000 RON; Anul 2: 450,000 RON
- Active Totale Anul 1: 1,000,000 RON; Anul 2: 1,100,000 RON

Date Compania H:

- Datorii Totale Anul 1: 500,000 RON; Anul 2: 550,000 RON
- Active Totale Anul 1: 1,500,000 RON; Anul 2: 1,600,000 RON

Comparați și analizați evoluția gradului de îndatorare pentru companiile G și H în doi ani.

3.2. Planificarea financiară la SC MecanoProd SRL

SC MecanoProd SRL este o întreprindere care operează în domeniul ingineriei mecanice. Compania planifică să extindă capacitatea sa de producție printr-o investiție majoră în următorii 5 ani.

Date Financiare (în Euro):

- Venituri anuale estimate: Începând cu 500,000 Euro în Anul 1, cu o creștere anuală de 10%
- Costuri variabile: 40% din Venituri
- Costuri fixe: 100,000 Euro anual
- Investiție inițială în Anul 1: 1,000,000 Euro
- Rata dobânzii pentru împrumut: 5% anual
- Durata împrumutului: 5 ani
- Rata amortizării: 10% pe an din investiția inițială

Obiectivele studiului de caz:

1. **Înțelegerea procesului de planificare financiară:** Studenții vor analiza și vor înțelege cum planificarea financiară influențează deciziile pe termen lung și impactul acestora asupra performanței financiare a SC MecanoProd SRL.
2. **Calculul și analiza fluxurilor de numerar:** Studenții vor calcula fluxurile de numerar pentru fiecare an, luând în considerare veniturile, costurile, investițiile, rata dobânzii și amortizarea.
3. **Evaluarea rentabilității proiectului:** Utilizând metode precum Valoarea Actuală Netă (VAN) și Rata Internă de Rentabilitate (RIR), studenții vor evalua dacă investiția este rentabilă.

Activități și exerciții:

1. **Calculul veniturilor anuale:** Pe baza creșterii estimate, studenții vor calcula veniturile pentru fiecare an.
2. **Determinarea costurilor totale:** Vor calcula costurile variabile și fixe anuale și vor determina costul total anual.
3. **Calculul fluxurilor de numerar anuale:** Vor calcula fluxurile de numerar pentru fiecare an, ținând cont de venituri, costuri, investiții și cheltuieli cu dobânzile.
4. **Evaluarea rentabilității investiției:** Utilizând datele calculate, studenții vor aplica formulele pentru VAN și RIR pentru a determina rentabilitatea proiectului de investiții.

Întrebări pentru feedback și analiză:

1. Cum influențează creșterea veniturilor anuale planificarea financiară a companiei?
2. Ce impact au costurile fixe și variabile asupra rentabilității proiectului?
3. Care sunt factorii cheie care influențează VAN și RIR în acest scenariu?
4. Cum ar putea SC MecanoProd SRL să îmbunătățească planificarea financiară pentru proiectele viitoare?
5. Care sunt riscurile asociate cu acest proiect de investiții și cum pot fi acestea gestionate?

Seminar 4. Metodele de planificare a costurilor întreprinderii, pilotajul prin costuri

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea importanței planificării costurilor și a pilotajului prin costuri în cadrul unei întreprinderi.
2. Familiarizarea studenților cu diferite metode de planificare a costurilor.
3. Aplicarea cunoștințelor teoretice în studii de caz și exerciții practice.

Structura seminarului:

Partea I: Prezentare și discuție (30 minute)

1. **Introducere în planificarea costurilor:**
 - Definirea și importanța planificării costurilor.
 - Rolul planificării costurilor în strategia întreprinderii.
 - Legătura între planificarea costurilor și eficiența economică.
2. **Metode de planificare a costurilor:**
 - Costurile fixe și variabile: caracteristici și exemple.
 - Metoda bugetării bazate pe activități (Activity-Based Budgeting).
 - Metoda costurilor standard și metoda costurilor directe.
 - Analiza cost-volum-profit.
3. **Pilotajul prin costuri:**
 - Conceptul și rolul pilotajului prin costuri.
 - Tehnici de monitorizare și control al costurilor.
 - Exemple de indicatori folosiți în pilotajul prin costuri.

Partea a II-a: Studii de caz și exerciții practice (60 minute)

1. **Exercițiu 1: Calculul costurilor pentru un proiect de producție:**
 - Date: costuri fixe, costuri variabile, volum de producție.
 - Obiectiv: Calcularea costurilor totale și analiza impactului schimbării volumului de producție.
2. **Exercițiu 2: Aplicarea metodei bugetării bazate pe activități:**
 - Date: costurile activităților specifice, resursele consumate.

- Obiectiv: Alocarea costurilor activităților și calcularea costului total.
3. **Exercițiu 3: Implementarea pilotajului prin costuri într-o întreprindere:**
- Scenariu: Un atelier mecanic cu mai multe linii de producție.
 - Obiectiv: Identificarea zonelor cheie pentru reducerea costurilor și propunerea de soluții.

Partea a III-a: Concluzii și Feedback (10 minute)

1. **Întrebări și Răspunsuri:**

- Discuții deschise pe baza subiectelor abordate și a exercițiilor realizate.
- Clarificări și aprofundarea unor aspecte teoretice sau practice.

2. **Feedback și Concluzii:**

- Reflectarea asupra importanței planificării costurilor și pilotajului prin costuri în activitatea unei întreprinderi.
- Importanța aplicării cunoștințelor teoretice în contextul real al activității economice.

4.1. Exerciții practice

1. Calculul costurilor pentru un proiect de producție

Obiectiv: Calcularea costurilor totale și analiza impactului schimbării volumului de producție.

Date:

- Costuri fixe ale întreprinderii: 10.000 Euro.
- Costuri variabile per unitate de produs: 50 Euro.
- Volum de producție inițial: 200 unități.
- Volum de producție modificat (pentru analiză): 300 unități.

Sarcini:

1. **Calculul Costurilor Totale Inițiale (CTI):**

- Calculați costurile variabile totale inițiale (CVTI) pentru 200 de unități.

- Adăugați costurile fixe la CVTI pentru a obține CTI.
- 2. **Calculul Costurilor Totale Modificate (CTM):**
 - Calculați costurile variabile totale modificate (CVTM) pentru 300 de unități.
 - Adăugați costurile fixe la CVTM pentru a obține CTM.
- 3. **Analiza impactului schimbării volumului de producție:**
 - Comparați CTI și CTM pentru a analiza impactul schimbării volumului de producție asupra costurilor totale.
 - Observați modul în care variază costurile totale și costurile unitare în funcție de volumul de producție.

Formule:

- Costuri variabile totale (CVT) = Cost variabil per unitate x Numărul de unități.
- Costuri totale (CT) = Costuri fixe + Costuri variabile totale.

Întrebări pentru discuție:

1. Cum influențează modificarea volumului de producție costurile totale și unitare ale întreprinderii?
2. De ce costurile fixe rămân constante indiferent de volumul de producție?
3. Ce implicații are acest exercițiu pentru deciziile de producție și de preț?

2. Aplicarea metodei bugetării bazate pe activități

Obiectiv: Alocarea costurilor activităților și calcularea costului total.

Date:

- **Costuri activități:**
 - Proiectare: 15.000 Euro
 - Producție: 25.000 Euro
 - Marketing: 10.000 Euro
 - Distribuție: 5.000 Euro
- **Resurse consumate:**
 - Proiectare: 200 ore de muncă
 - Producție: 1.000 ore de muncă
 - Marketing: 150 ore de muncă

- Distribuție: 50 ore de muncă

Sarcini:

1. Calculul costului pe oră pentru fiecare activitate:

- Determinați costul pe oră pentru fiecare activitate împărțind costul total al activității la numărul total de ore de muncă alocat acelei activități.

2. Alocarea costurilor pe produs:

- Presupunem că se produc două tipuri de produse: Produsul A și Produsul B.
- Produsul A necesită 100 ore de proiectare, 400 ore de producție, 60 ore de marketing și 20 ore de distribuție.
- Produsul B necesită 100 ore de proiectare, 600 ore de producție, 90 ore de marketing și 30 ore de distribuție.
- Calculați costul total pentru fiecare produs pe baza consumului de ore pentru fiecare activitate.

3. Calculul costului total al fiecărui produs:

- Însușiți costurile alocate pentru fiecare activitate pentru a obține costul total al fiecărui produs.

Formule:

- $\text{Cost per Oră Activitate} = \frac{\text{Cost Total Activitate}}{\text{Total Ore de Muncă}}$
- $\text{Cost Total Produs} = \text{Suma} (\text{Cost per Oră Activitate} \times \text{Ore Consumate per Produs})$

Întrebări pentru discuție:

1. Ce diferențe observați între costul alocat pentru Produsul A și Produsul B?
2. Cum contribuie metoda bugetării bazate pe activități la înțelegerea mai bună a costurilor?
3. Care sunt avantajele și limitele acestei metode în procesul de planificare a costurilor?

3. Implementarea pilotajului prin costuri într-un atelier mecanic

Context: Atelierul mecanic are trei linii de producție (Linia A, B și C), fiecare cu caracteristici diferite. Vom aloca valori specifice pentru factorii de cost pe fiecare linie de producție.

Detalii și valori pentru factorii de cost:

Linia A - componente mici:

- Costuri Totale: 20.000 Euro/lună
- descompunerea costurilor:
 - materii prime: 7.000 euro
 - energie: 3.000 euro
 - manoperă: 6.000 euro
 - întreținere echipamente: 4.000 euro

Linia B - componente medii:

- Costuri Totale: 35.000 Euro/lună
- descompunerea costurilor:
 - materii prime: 12.000 euro
 - energie: 6.000 euro
 - manoperă: 10.000 euro
 - întreținere echipamente: 7.000 euro

Linia C - componente mari:

- Costuri Totale: 45.000 Euro/lună
- descompunerea costurilor:
 - materii prime: 18.000 euro
 - energie: 8.000 euro
 - manoperă: 12.000 euro
 - întreținere echipamente: 7.000 euro

Sarcini pentru Studenți:

1. **Analiza costurilor pe linii de producție:**
 - Compară structura costurilor pe fiecare linie.
 - Identifică eficiența utilizării resurselor pe fiecare linie, bazându-se pe datele furnizate.
2. **Identificarea zonelor de ineficiență:**
 - Analizează proporția fiecărui factor de cost și identifică posibilele zone de ineficiență.
 - De exemplu, dacă energia consumată pe Linia B este disproporționat de mare comparativ cu Linia A și C.
3. **Propunerea de soluții:**
 - Bazându-se pe analiza efectuată, propuneți soluții pentru fiecare linie de producție.

- Calculați impactul potențial al acestor soluții asupra costurilor totale.
4. **Calculul estimativ al economiei generate:**
- Estimați economiile potențiale pentru fiecare soluție propusă.
 - De exemplu, reducerea consumului de energie cu 10% pe Linia B ar putea economisi 600 Euro pe lună.

Întrebări pentru discuție:

1. Cum ar putea atelierul să îmbunătățească eficiența utilizării materiilor prime pe Linia A?
2. Care sunt măsurile potrivite pentru a reduce costurile cu energia pe Linia B?
3. În ce moduri ar putea atelierul să optimizeze costurile cu manopera pe Linia C?

Seminar 5. Întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli, aplicații practice

Obiectivele Seminarului:

1. Înțelegerea principiilor și a importanței întocmirii unui buget de venituri și cheltuieli.
2. Dezvoltarea abilităților practice în întocmirea și analiza bugetelor.

Structura Seminarului:

I. Prezentarea teoretică (20 minute)

- Introducere în bugetarea veniturilor și cheltuielilor: scop și importanță.
- Elementele cheie ale unui buget: venituri, cheltuieli fixe și variabile, profit/net.
- Principii de bază în proiectarea și revizuirea bugetului.

II. Studiu de caz și discuții (30 minute)

- Prezentarea unui studiu de caz: Bugetul unei întreprinderi mici din domeniul mecanic.
- Discuții asupra elementelor cheie ale studiului de caz.
- Analiza deciziilor bugetare și impactul lor asupra performanței întreprinderii.

III. Exerciții practice (45 minute)

1. Exercițiu de întocmire a bugetului:

- Studenții vor fi împărțiți în grupuri pentru a întocmi un buget pentru o întreprindere fictivă.
- Fiecare grup va primi date specifice (venituri estimate, costuri fixe și variabile).
- Obiectivul este de a proiecta un buget echilibrat, ținând cont de realitățile economice.

2. Exercițiu de analiză a deviațiilor:

- Pe baza bugetului creat, studenții vor analiza posibilele deviații și vor propune ajustări.
- Înțelegerea impactului deciziilor de ajustare asupra sănătății financiare a întreprinderii.

IV. Întrebări și feedback (5 minute)

- Întrebări deschise pentru clarificarea oricăror nelămuriri.
- Feedback asupra exercițiilor realizate de studenți.
- Discuții privind aplicabilitatea cunoștințelor în situații reale.

5.1. Exerciții și probleme propuse

1. Crearea Bugetului pentru o Întreprindere Mică:

- Date: Venituri estimate - 100.000 Euro, Cheltuieli Fixe - 40.000 Euro, Cheltuieli Variabile - 30.000 Euro.
- Calcularea profitului/netului și discuții asupra modurilor de optimizare a bugetului.

2. Analiza Impactului Creșterii Costurilor:

- Scenariu: Creșterea prețului materiilor prime cu 10%.
- Impactul asupra bugetului și căutarea de soluții pentru menținerea echilibrului financiar.

3. Simularea unui Declin în Vânzări:

- Scenariu: Scăderea vânzărilor cu 15%.
- Analiza efectelor asupra bugetului și propunerea de strategii de adaptare.

Întrebări pentru Discuție:

1. Cum poate o întreprindere să reacționeze eficient la schimbările neașteptate ale costurilor?
2. Ce strategii pot fi folosite pentru a compensa un declin neașteptat în vânzări?
3. Care sunt cele mai comune greșeli în întocmirea bugetelor și cum pot fi evitate?

5.2 Exercițiu de întocmire a bugetului

Studenții vor fi împărțiți în patru grupuri, fiecare primind date specifice pentru a întocmi un buget pentru o întreprindere fictivă din

domeniul producției mecanice. Fiecare grup va avea sarcina de a proiecta un buget echilibrat, ținând cont de datele furnizate și de realitățile economice.

Datele Specifice pentru Fiecare Grup:

Grupul 1: Întreprindere de producție piese auto

Venituri:

- Vânzări de piese auto: 200.000 Euro

Cheltuieli:

- Costuri Fixe:
 - Chirie: 20.000 Euro
 - Salarii administrative: 50.000 Euro
- Costuri Variabile (50% din venituri):
 - Materii prime: 60.000 Euro
 - Utilități: 20.000 Euro
 - Salarii producție: 20.000 Euro

Grupul 2: Întreprindere de asamblare echipamente

Venituri:

- Vânzări echipamente: 150.000 Euro

Cheltuieli:

- Costuri Fixe:
 - Chirie: 15.000 Euro
 - Echipamente: 35.000 Euro
- Costuri Variabile:
 - Componente: 30.000 Euro
 - Salarii: 20.000 Euro
 - Întreținere: 10.000 Euro

Grupul 3: Fabrică de producție utilaje grele

Venituri:

- Vânzări utilaje: 300.000 Euro

Cheltuieli:

- Costuri Fixe:
 - Chirie: 40.000 Euro
 - Amortizare echipamente: 60.000 Euro
- Costuri Variabile:

- Materii prime: 70.000 Euro
- Energie: 30.000 Euro
- Salarii: 20.000 Euro

Grupul 4: Atelier de reparații și întreținere

Venituri:

- Servicii de reparații și întreținere: 100.000 Euro

Cheltuieli:

- Costuri Fixe:
 - Chirie: 15.000 Euro
 - Utilități: 10.000 Euro
 - Echipamente: 15.000 Euro
- Costuri Variabile (30% din venituri):
 - Materiale: 15.000 Euro
 - Salarii: 15.000 Euro

Obiectivele exercițiului:

1. Calcularea profitului net pentru fiecare întreprindere.
2. Analiza posibilităților de optimizare a bugetului.
3. Identificarea potențialelor provocări și propunerea de soluții.

Instrucțiuni suplimentare pentru studenți:

- Analizați impactul fiecărui tip de cheltuială asupra profitului net.
- Analizați datele furnizate și întocmiți un buget detaliat.
- Explorați posibilități de reducere a cheltuielilor și creștere a veniturilor.
- Discutați în grup și identificați zonele unde bugetul poate fi optimizat.
- Luați în considerare scenarii diverse, cum ar fi creșterea prețurilor la materii prime sau schimbări în cererea de piață.
- Prezentați bugetul în fața clasei, explicând deciziile luate și orice ajustări propuse.
- Fiți pregătiți să răspundeți la întrebări și să oferiți justificări pentru alegerile făcute.

Întrebări pentru feedback:

1. Cum ați abordat echilibrarea bugetului în scenariul dat?
2. Ce strategii ați identificat pentru optimizarea cheltuielilor?
3. Cum ați reacționa la o schimbare neașteptată în piață care ar afecta veniturile?

Evaluare:

- Claritatea și coerența bugetului propus.
- Capacitatea de a identifica și explica zonele de optimizare.
- Calitatea argumentării și a prezentării în fața grupului.

Seminar 6. Calculul indicatorilor de rentabilitate generală și emiterea trend-ului evolutiv

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea conceptului de rentabilitate generală și a importanței acestuia în analiza financiară.
2. Familiarizarea studenților cu metodologia de calcul a indicatorilor de rentabilitate.
3. Analiza trendurilor evolutive ale indicatorilor de rentabilitate și interpretarea lor.

Structura seminarului:

I. Introducere în rentabilitatea generală (15 minute)

- **Prezentare teoretică:** Definiție, importanță, și tipuri de indicatori de rentabilitate (rentabilitatea economică, rentabilitatea financiară, rentabilitatea activelor).
- **Discuție interactivă:** Exemple din realitatea economică actuală și importanța acestor indicatori în deciziile de investiții.

II. Metodologia de calcul a indicatorilor de rentabilitate (15 minute)

- **Prezentare practică:** Formula de calcul pentru fiecare indicator de rentabilitate.
- **Exemplificare:** Calculul indicatorilor pe un caz concret de întreprindere, folosind date financiare recente.

III. Exerciții aplicative (55 minute)

- **Grupuri de lucru:** Studenții vor fi împărțiți în grupuri mici și vor primi seturi de date financiare diferite.
- **Exercițiu:** Fiecare grup va calcula indicatorii de rentabilitate pentru setul de date primit.
- **Analiză:** Grupurile vor prezenta calculul și interpreta rezultatele, sub îndrumarea profesorului.

IV. Analiza trendurilor evolutive și interpretarea lor (15 minute)

- **Prezentare interactivă:** Cum să analizăm trendurile evolutive ale indicatorilor de rentabilitate.
- **Discuție:** Impactul trendurilor asupra deciziilor manageriale și de investiții.

6.1. Exerciții aplicative

Formule de Calcul:

1. **Rentabilitatea Economică (RE):** $RE = \text{Profit Operațional} / \text{Active Totale}$
2. **Rentabilitatea Financiară (RF):** $RF = \text{Profit Net} / \text{Capital Propriu}$
3. **Rentabilitatea Activelor (RA):** $RA = \text{Profit Net} / \text{Active Totale}$

Seturi de date financiare

Grupul 1:

Anul 1: Profit Operațional = 120,000€, Active Totale = 800,000€, Profit Net = 80,000€, Capital Propriu = 500,000€

Anul 2: Profit Operațional = 140,000€, Active Totale = 850,000€, Profit Net = 90,000€, Capital Propriu = 520,000€

Anul 3: Profit Operațional = 160,000€, Active Totale = 900,000€, Profit Net = 100,000€, Capital Propriu = 550,000€

Grupul 2:

Anul 1: Profit Operațional = 150,000€, Active Totale = 1,000,000€, Profit Net = 95,000€, Capital Propriu = 600,000€

Anul 2: Profit Operațional = 165,000€, Active Totale = 1,100,000€, Profit Net = 105,000€, Capital Propriu = 630,000€

Anul 3: Profit Operațional = 180,000€, Active Totale = 1,200,000€, Profit Net = 115,000€, Capital Propriu = 660,000€

Grupul 3:

Anul 1: Profit Operațional = 130,000€, Active Totale = 900,000€, Profit Net = 85,000€, Capital Propriu = 550,000€

Anul 2: Profit Operațional = 145,000€, Active Totale = 950,000€, Profit Net = 100,000€, Capital Propriu = 580,000€

Anul 3: Profit Operațional = 160,000€, Active Totale = 1,000,000€, Profit Net = 110,000€, Capital Propriu = 610,000€

Grupul 4:

Anul 1: Profit Operațional = 110,000€, Active Totale = 700,000€, Profit Net = 70,000€, Capital Propriu = 450,000€

Anul 2: Profit Operațional = 125,000€, Active Totale = 750,000€, Profit Net = 80,000€, Capital Propriu = 480,000€

Anul 3: Profit Operațional = 140,000€, Active Totale = 800,000€, Profit Net = 90,000€, Capital Propriu = 510,000€

Grupul 5:

Anul 1: Profit Operațional = 100,000€, Active Totale = 650,000€, Profit Net = 65,000€, Capital Propriu = 400,000€

Anul 2: Profit Operațional = 115,000€, Active Totale = 700,000€, Profit Net = 75,000€, Capital Propriu = 430,000€

Anul 3: Profit Operațional = 130,000€, Active Totale = 750,000€, Profit Net = 85,000€, Capital Propriu = 460,000€

Grupul 6:

Anul 1: Profit Operațional = 140,000€, Active Totale = 850,000€, Profit Net = 90,000€, Capital Propriu = 520,000€

Anul 2: Profit Operațional = 155,000€, Active Totale = 900,000€, Profit Net = 100,000€, Capital Propriu = 550,000€

Anul 3: Profit Operațional = 170,000€, Active Totale = 950,000€, Profit Net = 110,000€, Capital Propriu = 580,000€

Analiza și prezentarea rezultatelor

Fiecare grup va prezenta:

- Calculul fiecărui indicator pentru fiecare an.
- Analiza evoluției indicatorilor pe cei 3 ani.
- Interpretarea rezultatelor și posibilele implicații.

Întrebări pentru discuții

1. Cum influențează schimbările în profitul operațional și net rentabilitatea întreprinderii?
2. Ce rol joacă structura capitalului și a activelor în determinarea rentabilității?
3. Ce tendințe ați observat în evoluția indicatorilor de rentabilitate pe parcursul celor 3 ani?
4. Cum ar putea întreprinderea să îmbunătățească rentabilitatea pe baza acestor date?
5. Care sunt limitele acestor indicatori în evaluarea performanței globale a unei întreprinderi?

Seminar 7. Întocmirea și analiza contractului de creditare a întreprinderii, avantaje și riscuri

Obiectivele seminarului:

1. Înțelegerea elementelor cheie ale unui contract de creditare.
2. Analiza avantajelor și riscurilor asociate cu creditarea întreprinderilor.
3. Dezvoltarea abilităților de evaluare critică a condițiilor de creditare și a impactului acestora asupra sănătății financiare a întreprinderii.

Structura seminarului:

1. **Introducere în creditare (15 minute)**
 - Prezentarea generală a creditării și rolului acesteia în economia modernă.
 - Discuție despre diferitele tipuri de credite disponibile pentru întreprinderi.
2. **Elementele unui contract de creditare (15 minute)**
 - Analiza componentelor contractului: rată dobândă, termen de rambursare, garanții, clauze speciale.
 - Exemplificarea cu contracte reale sau simulate.
3. **Avantajele și riscurile creditării (20 minute)**
 - Discuții în grupuri mici privind avantajele (ex. acces la capital pentru expansiune) și riscurile (ex. supraîndatorare) creditării.
 - Prezentarea rezultatelor discuțiilor în grupul mare.
4. **Exerciții și studii de caz (35 minute)**
 - **Exercițiu 1:** Analiza unui contract de creditare - studenții vor evalua un contract de creditare simulat, identificând termenii cheie și posibilele capcane.
 - **Exercițiu 2:** Calcularea capacității de rambursare - studenții vor folosi date financiare pentru a determina capacitatea unei întreprinderi de a rambursa un credit.

5. Sesiune de întrebări și răspunsuri (15 minute)

- Discuții și clarificări asupra temelor abordate.
- Întrebări de feedback pentru a evalua înțelegerea conceptelor.

Materiale necesare:

- Exemple de contracte de creditare (reale sau simulate).
- Date financiare pentru exercițiile practice.
- Acces la calculatoare sau calculatoare de mână pentru exerciții financiare.

Evaluare și feedback:

- Evaluarea înțelegerii prin întrebări specifice la finalul fiecărui segment.
- Feedback asupra exercițiilor practice.
- Discuții în grup pentru a încuraja gândirea critică și aplicarea cunoștințelor.

7.1. Exerciții propuse

Exercițiu 1: Calculul ratelor de rambursare anuale

Date financiare:

- Suma creditului: 100,000 Euro
- Rata dobânzii: 5% pe an
- Durata creditului: 5 ani

Formulă de calcul: Rata anuală de rambursare = $(\text{Suma creditului} \times \text{Rata dobânzii}) / (1 - (1 + \text{Rata dobânzii})^{-\text{Durata creditului}})$

Întrebări pentru fixarea cunoștințelor:

1. Ce sumă trebuie rambursată anual de către întreprindere?
2. Cum influențează durata creditului și rata dobânzii suma totală rambursată?

Exercițiu 2: Evaluarea Raportului Datorie/Venit

Date financiare:

- Venituri anuale: 150,000 Euro

- Datorii totale (inclusiv creditul): 200,000 Euro

Formulă de calcul: Raportul Datorie/Venit = Datorii Totale / Venituri Anuale

Întrebări pentru fixarea cunoștințelor:

1. Care este raportul datorie/venit al întreprinderii?
2. Este acest raport favorabil pentru rambursarea creditului?

Exercițiu 3: Calculul EBITDA și a Capacității de Rambursare

Date financiare:

- Venituri: 200,000 Euro
- Cheltuieli Operaționale: 50,000 Euro
- Amortizare: 20,000 Euro
- Dobândă: 10,000 Euro
- Taxe: 30,000 Euro

Formulă de calcul: EBITDA = Venituri - Cheltuieli Operaționale + Amortizare
Capacitatea de Rambursare = EBITDA - Dobândă - Taxe

Întrebări pentru fixarea cunoștințelor:

1. Care este EBITDA al întreprinderii?
2. Care este capacitatea întreprinderii de a rambursa creditul, în funcție de EBITDA calculat?

Aceste exerciții îi vor ajuta pe studenți să înțeleagă cum se calculează capacitatea unei întreprinderi de a rambursa un credit și să aplice cunoștințele teoretice în situații practice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bîrle, V., - Bazele economiei -, ed. Universității de Nord Baia Mare, 2011
2. Dobrescu, E., - Integrarea economică -, ediția a II-a, Ed. All Beck, București, 2001
3. Dorobă, N., (coord.) - Economie politică -, Ed. ASE București, 1993
4. Friedman, M., - Libertatea de a alege, o declarație personală -, Ed. Publica, București, 2009
5. Keynes, J.M., - Teoria generală a ocupării forței de muncă, a dobânzii și a banilor -, Ed. Publică, București, 2009
6. Krugman, P., - Conștiința unui liberal -, Ed. Publica, București, 2010